



Böter för otillåtet samarbete om avfallsinsamling i Västerbotten

Konkurrensverket har funnit att företagen Ragn-Sells AB och Bilfrakt Bothnia AB har brutit mot konkurrensreglerna när de kom överens om att inte konkurrera vid offentliga upphandlingar av avfallsinsamling i Västerbottens län. Företagen har accepterat avgiftsförelägganden från Konkurrensverket.

Bakgrund

Det var genom en eftergiftsansökan som Konkurrensverket i februari 2014 fick information om den aktuella överträdelsen. Den misstänkta överträdelsen bestod i att Ragn-Sells AB (Ragn-Sells) och Bilfrakt Bothnia AB (Bilfrakt) genom ett samarbetsavtal hade kommit överens om att, under en period om fem år, inte lämna konkurrerande anbud i offentliga upphandlingar avseende fastighetsrenhållningsentreprenader inom ramen för det kommunala renhållningsmonopolet i Västerbottens län.

Ragn-Sells är ett rikstäckande företag med bred verksamhet inom miljö- och renhållningssektorerna. Bilfrakt är en sammanslutning av ett stort antal åkerier i Västerbottens län, med verksamhet inom bl.a. transport och renhållning.

År 2013 överlät Bilfrakt sin insamlingsverksamhet i dotterbolaget Transbothnia AB (Transbothnia) till Postnord AB (Postnord). I samband med överlåtelsen ersatte Transbothnia Bilfrakt som Ragn-Sells motpart i samarbetsavtalet. När Postnord i februari 2014 uppmärksammade den konkurrensbegränsande bestämmelsen i avtalet kontaktade man Konkurrensverket och ansökte om eftergift för Transbothnias räkning. Transbothnia beviljades eftergift och kom därför inte att påföras någon konkurrens-skadeavgift för överträdelsen.

Ett företag som anmäler sitt deltagande i en kartell eller annat konkurrensbegränsande samarbete kan enligt eftergiftsprogrammet slippa konkurrensskadeavgift. I det här fallet innebar det att Postnord och Transbothnia helt slapp att betala böter.


Upplysningarna ledde till att Konkurrensverket kunde genomföra en platsundersökning (gryningsråd) hos Ragn-Sells och Bilfrakt i mars 2014. Därefter har Konkurrensverket genomfört ytterligare utredningsåtgärder, bland annat i form av förhör med relevanta personer på företagen.

Förbud mot konkurrensbegränsande samarbete

Enligt 2 kap. 1§ konkurrenslagen (2008:579) är avtal mellan företag förbjudna om de har till syfte att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen på marknaden på ett märkbart sätt eller om de ger ett sådant resultat.

Samarbetet mellan Ragn-Sells och Bilfrakt

I samarbetsavtalet mellan Ragn-Sells och Bilfrakt har företagen förbundit sig att dels samråda med varandra innan de lämnar anbud i alla offentliga upphandlingar på det berörda tjänsteområdet, dels sträva efter att samarbeta om lämnande av anbud och genomförande av uppdrag.



Om Ragn-Sells och Bilfrakt inte kom överens om att samarbeta avseende en viss upphandling hade Ragn-Sells enligt avtalet ensam rätt att lämna eget anbud i den aktuella upphandlingen. Om Ragn-Sells valde att ensamt lämna anbud i en viss upphandling var Bilfrakt förhindrat att lämna konkurrerande anbud avseende samma upphandling.

Klausulen ifråga begränsade uttryckligen företagens möjligheter att konkurrera med varandra som oberoende ekonomiska aktörer. Konkurrensverket bedömer att avtalet redan genom sin ordalydelse innebar att företagen aldrig samtidigt kunde lägga egna anbud i samma upphandling. Enligt Konkurrensverkets bedömning hade avtalet således ett konkurrensbegränsande syfte i den mening som avses i 2 kap. 1 § konkurrenslagen.

Relevant marknad

Den relevanta marknaden utgjordes av marknaden för insamling av fast, icke-farligt hushållsavfall i Västerbottens län.

Konkurrenter

Konkurrensverket bedömde att Ragn-Sells och Bilfrakt och sedermera Transbothnia var faktiska, eller i vart fall potentiella, konkurrenter på den relevanta marknaden under den relevanta perioden.

Enligt Konkurrensverkets bedömning var det inte nödvändigt för Ragn-Sells och Bilfrakt att ingå samarbetsavtalet för att få kapacitet att delta i upphandlingar på den relevanta marknaden. Företagen hade tillräcklig kapacitet för att själva delta i berörda upphandlingar och för att sedermera kunna utföra tilldelade uppdrag. Det var således inte nödvändigt för företagen att samverka på det sätt som reglerades i den omstridda klausulen i samarbetsavtalet.

Avgiftsföreläggande

Konkurrensverket kan i stället för att väcka talan om konkurrensskadeavgift förelägga ett företag att betala en sådan avgift (avgiftsföreläggande). Ett sådant föreläggande får endast meddelas om Konkurrensverket bedömer att sakomständigheterna rörande överträdelsen är klara, och om företagen godtar föreläggandet.

Både Ragn-Sells och Bilfrakt har, i november 2016, godtagit ett avgiftsföreläggande. Ragn-Sells och Bilfrakt har accepterat att betala 2 450 000 kronor respektive 2 060 000 kronor i böter.